

Årsrapport 2024

Enligt artikel 7.1 i EU:s kollektivtrafikförordning

Trafikverket

Postadress: 781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

Konfidentialitetsnivå: 1 Ej känslig

Dokumenttitel: Årsrapport 2024

Dokumentdatum: 2025-04-29

Ärendenummer: TRV 2025/21400

Kontaktpersoner: Dan Lundholm, Åsa Gren Tivelius, Susanne Hjelm, PLa2a

Kollektivtrafik på järnväg

Nattåg till övre Norrland

Trafikverket ska enligt sitt uppdrag ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift.¹ Trafiken bidrar till att uppfylla de transportpolitiska målen² genom att med ett miljövänligt och säkert transportsätt förbättra tillgängligheten för kommuner med annars begränsade möjligheter till interregionala resor med kollektivtrafik.

Trafikverket betalar för trafiken genom statliga anslagsmedel som fördelats till Trafikverket för finansiering av trafikavtal. Avtalet ger inte operatören någon ensamrätt på sträckan eftersom det är förbjudet enligt lag³.

Avtal för perioden december 2020 – december 2024

Staten genom Trafikverket har ingått avtal med Vy Tåg AB, organisationsnummer 556564–9976, avseende utförande av nattågstrafik Stockholm – Narvik under perioden 13 december 2020 – 14 december 2024. Avtalet innehöll en option som gav Trafikverket möjlighet att ensidigt besluta om förlängning av trafiken med ett plus ett år. Avtalet ingicks efter ett offentligt anbudsförfarande enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning⁴.

Trafikverket betalade enligt avtalet en fast årlig ersättning för utförande av trafikuppdraget och för 2024 uppgick ersättningen enligt avtalet till 9 971 345 kronor.

Trafikverket följer upp operatörens efterlevnad av avtalet löpande, bland annat genom regelbundna möten. Operatören rapporterar även statistik i av Trafikverket anvisat system. Förutsättningarna för uppföljning är reglerade i avtalet. För det fall operatören brister i efterlevnaden av avtalet tar Trafikverket ut vite. Under 2024 har viten på totalt 431 500 kronor tagits ut genom minskning av den fasta ersättningen. Vitena avsåg tågförseningar och bristande komfort ombord samt ett fall av inställt tåg.

¹ 12a § i förordning (2010:185) med instruktion för Trafikverket.

² I enlighet med de principer som följer av riksdagens beslut med anledning av propositionen Moderna transporter 2005/06:160.

³ Jmf. 3 kap. 4 § lagen (2010:1065) om kollektivtrafik.

⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1370/2007 av den 23 oktober 2007 om kollektivtrafik på järnväg och väg och om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 1191/69 och (EEG) nr 1107/70.

I oktober 2023 meddelade Trafikverket Vy Tåg AB att optionen för fortsatt trafik under 2025 skulle utlösas. Vy Tåg AB meddelade i sin tur att de drabbats av ekonomiska problem som följd av brister i fordonens skick och covid-19. Till följd av detta kom parterna överens om att avtalet skulle upphöra vid ordinarie avtalstids slut.

Avtal för perioden december 2024 – december 2026

För att undvika avbrott i trafiken har staten genom Trafikverket ingått avtal avseende utförande av nattågstrafiken på sträckan med SJ AB, organisationsnummer 556196–1599, för perioden 15 december 2024 – 12 december 2026. Avtalet ingicks efter en direkttilldelning enligt artikel 5.5 i EU:s kollektivtrafikförordning. Avtalet är av typen öppna böcker och ger SJ AB ersättning för direkta, skäliga och verifierbara kostnader. För perioden 15 december 2024 – 31 december 2024 har Trafikverket lämnat ersättning med 8 800 000 kronor.

Trafikverket följer upp operatörens efterlevnad av avtalet löpande, bland annat genom regelbundna möten. Operatören rapporterar även statistik i av Trafikverket anvisat system. Förutsättningarna för uppföljning är reglerade i avtalet. För det fall operatören brister i efterlevnaden av avtalet tar Trafikverket ut vite. För detta avtal har inga viten tagits ut under 2024.

Nattåg till Jämtland

Staten genom Trafikverket har ingått avtal med SJ AB, organisationsnummer 556196–1599, avseende utförande av nattågstrafik Stockholm – Duved under perioden 13 december 2020 – 14 december 2024. Avtalet innehåller en option som ger Trafikverket möjlighet att ensidigt besluta om förlängning av trafiken med ett plus ett år. Avtalet ingicks efter ett offentligt anbudsförfarande enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Trafikverket betalar för trafiken genom statliga anslagsmedel som fördelats till Trafikverket för finansiering av trafikavtal. Avtalet ger inte operatören någon ensamrätt på sträckan eftersom det är förbjudet enligt lag. Trafikverket betalar enligt avtalet en fast årlig ersättning för utförande av trafikuppdraget och för 2024 uppgick ersättningen enligt avtalet till 18 432 566 kronor.

Trafikverket följer upp operatörens efterlevnad av avtalet löpande, bland annat genom regelbundna möten. Operatören rapporterar även statistik i av Trafikverket anvisat system. Förutsättningarna för uppföljning är reglerade i avtalet. För det fall operatören brister i efterlevnaden av avtalet tar Trafikverket ut vite. Under 2024 har viten på totalt 3 006 000 kronor tagits ut genom minskning av den fasta ersättningen. Vitena avsåg tågförseningar och bristande komfort ombord, samt inställt tåg vid två tillfällen.

Trafikverket ska enligt sitt uppdrag ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift. Trafiken bidrar till att uppfylla de transportpolitiska målen genom att med ett miljövänligt och säkert transportsätt förbättra tillgängligheten för kommuner med annars begränsade möjligheter till interregionala resor med kollektivtrafik.

Nattåg till Europa

Staten genom Trafikverket har ingått avtal med SJ AB, organisationsnummer 556196–1599, avseende utförande av nattågstrafik Stockholm – Padborg under perioden 1 augusti 2022 – 31 juli 2026. Avtalet innehåller en option som ger Trafikverket möjlighet att ensidigt besluta om förlängning av trafiken med ett plus ett år. Avtalet ingicks efter en direkttilldelning enligt artikel 5.6 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Trafikverket betalar för trafiken genom statliga anslagsmedel som fördelats till Trafikverket för finansiering av trafikavtal. Avtalet ger inte operatören någon ensamrätt på sträckan eftersom det är förbjudet enligt lag. Trafikverket betalar enligt avtalet en fast årlig ersättning för utförande av trafikuppdraget och för 2024 uppgick ersättningen enligt avtalet till 65 091 579 kronor.

Trafikverket följer upp operatörens efterlevnad av avtalet löpande, bland annat genom regelbundna möten. Operatören rapporterar även statistik i av Trafikverket anvisat system. Förutsättningarna för uppföljning är reglerade i avtalet. För det fall operatören brister i efterlevnaden av avtalet tar Trafikverket ut vite. Under 2024 har viten på totalt 800 500 kronor tagits ut genom minskning av den fasta ersättningen.

Trafikverket ska enligt sitt ordinarie uppdrag ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift.

Denna trafik har upphandlats i enlighet med ett regeringsuppdrag⁵ som Trafikverket erhöll i juli 2020.

Trafiken bidrar till att det upprättas internationella nattågsförbindelser med dagliga avgångar från Sverige till andra europeiska länder.

⁵ I2020/02006/TP Uppdrag att genomföra en upphandling av nattågstrafik genom Sverige och Danmark som bidrar till att det upprättas internationella nattågsförbindelser med dagliga avgångar från Sverige till andra europeiska länder.

Kollektivtrafik på vatten

Linjesjöfart till Gotland

Staten genom Trafikverket har ingått avtal med Destination Gotland AB, organisationsnummer 556038–2342, avseende färjetrafik på linjerna Nynäshamn – Visby och Oskarshamn – Visby under perioden 1 februari 2017 – 31 januari 2027. Avtalet ingicks efter ett offentligt anbudsförfarande enligt artikel 5.3 i EU:s kollektivtrafikförordning.

Trafikverket betalar för trafiken genom statliga anslagsmedel som fördelats till Trafikverket för finansiering av trafikavtal. Avtalet ger inte operatören någon ensamrätt på sträckan eftersom det är förbjudet enligt lag. Trafikverket betalar enligt avtalet en fast årlig ersättning för utförande av trafikuppdraget och för 2023 uppgick ersättningen enligt avtalet till 498 000 000 kronor. Årsbeloppet kan komma att justeras som en konsekvens av förändringar i drivmedelspriser, enligt en avtalad riskdelningsmodell. För 2024 uppgick ersättningen till 504 066 042 kronor.

Trafikverket följer upp operatörens efterlevnad av avtalet löpande, bland annat genom regelbundna möten. Operatören rapporterar även statistik till Trafikverket. Förutsättningarna för uppföljning är reglerade i avtalet. I det fall operatören har brister i punktlighet av utförd trafik har Trafikverket möjlighet att ta ut viten av operatören. Under 2024 har den utförda trafiken haft en mycket hög punktlighet och de förseningar eller inställda turer som inträffat har berott på hårt väder eller andra omständigheter som inte kan tillskrivas operatören. Några viten har därför inte tagits ut under 2024.

Trafikverket ska enligt sitt uppdrag ingå och ansvara för statens avtal om transportpolitiskt motiverad interregional kollektivtrafik som inte upprätthålls i annan regi och där det saknas förutsättningar för kommersiell drift. Färjetrafiken bidrar på ett gott sätt till att uppfylla de transportpolitiska målen genom att förbättra tillgängligheten till och från Gotland.

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

[trafikverket.se](https://www.trafikverket.se)